

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїстики
Факультет № 6**

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Службове право**» вибіркового компоненту освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробник:

1. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри права Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, кандидат юридичних наук, Карпова Наталія Юріївна.
2. Професор кафедри трудового та господарського права Ф № 2 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор Подорожній Є. Ю.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4. Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 12.	26 – Цивільна безпека; 262 – Правоохоронна діяльність Перший (бакалаврський) рівня вищої освіти	Навчальний курс – 3 (на базі ступеня вищої освіти «бакалавр»). Семестр – 5. Форма навчання – денна. Навчальний курс – 3 (на базі ступеня вищої освіти «бакалавр»). Семестр – 5. Форма навчання – заочна. Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<div>денна форма навчання</div> Навчальний курс – 1 (на базі ступеня вищої освіти «бакалавр»): Лекції – 24; Практичні заняття - 26 Самостійна робота – 70;	<div>заочна форма навчання</div> Навчальний курс – 1 (на базі ступеня вищої освіти «бакалавр»): Лекції – 6; Семінарські заняття – 4; Самостійна робота – 110.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Службове право» є: сформувати у здобувачів вищої освіти систему (а) знань щодо: поняття службового права, основних особливостей його предмета і методу; принципів і джерел службового права; понять, особливостей та видів державної служби; категорій та видів посад державної служби; поняття, особливостей та основних складових правового статусу державної служби; основні права і обов'язки державних службовців; основні положення про захист і обмеження державних службовців; поняття, особливості оплати праці; основні особливості проходження державної служби;

основні особливості організації та управління державною службою; (б) умінь щодо: виявлення наявності або відсутності правовідносин, врегульованих службовим правом в кожній конкретній ситуації; визначення виду правовідносин, регульованих службовим правом в заданій ситуації; встановлення характеру і змісту суб'єктивних прав і юридичних обов'язків суб'єктів службового права; встановлення наявності або відсутності факту порушення суб'єктивних прав або невиконання юридичних обов'язків суб'єктів службового права; визначення способів, форм і захисту порушених прав суб'єктів службового права; (в) навичок щодо: тлумачення юридичної термінології; роботи з правовими актами; аналізу різних правових явищ, юридичних фактів, правових норм і правових відносин, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері службового права; вирішення правових проблем і колізій реалізації норм матеріального та процесуального права, прийняття необхідних заходів захисту прав у сфері службової права, навичками реалізації управлінських інновацій в сфері державного управління, з метою адекватно оцінювати ситуації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Службове право» є такі – знати: зміст та систему службового права України, особливості правового регулювання відносин щодо державної служби; принципи державної служби в Україні. Розуміти правові основи організації та координації дій суб'єктів службового права та службових відносин. Вміти орієнтуватися у проблемах правового регулювання та розвитку відносин державної служби, аналізувати підходи до регулювання відносин публічної служби в країнах ЄС тощо. Упевнено застосувати понятійно-категоріальний апарат службового права, розрізняти категорії посад державної служби та визначати особливості правового статусу відповідних державних службовців. Володіти навичками роботи з правовими актами; аналізувати різні правові явища та юридичні факти, правові норми й правовідносини, що є об'єктами професійної діяльності; правозастосовчої та правоохоронної практики в сфері службового права; вирішувати правові проблеми і колізії реалізації норм матеріального та процесуального права. Готувати необхідні процесуальні документи для реалізації та захисту прав і свобод осіб.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Інформаційне право», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право».

Очікувані результати навчання: сформовані в студентів навички використання отриманих знань у процесі подальшого вивчення спеціальних фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- ✓ Поняття, цілі та завдання дисципліни «Службове право», механізм правового регулювання відносин державної служби в Україні.
- ✓ Предмет та метод службового права.
- ✓ Систему та функції службового права.
- ✓ Принципи службового права та особливості їх реалізації.

- ✓ Джерела службового права.
- ✓ Систему суб'єктів службового права.
- ✓ Поняття, структуру, зміст та особливості відносин у сфері службового права України.
- ✓ Підстави та порядок доступу до державної служби.
- ✓ Механізм та засади управління державною службою.
- ✓ Порядок вступ на державну службу.
- ✓ Порядок призначення на посаду державної служби.
- ✓ Поняття службової кар'єри.
- ✓ Організаційно-правові засади проходження державної служби.
- ✓ Підстави та порядок просування державного службовця по службі.
- ✓ Механізм оцінювання службової діяльності.
- ✓ Порядок підвищення кваліфікації службовців.
- ✓ Правові засади оплати праці службовців.
- ✓ Підстави та порядок заохочення державних службовців.
- ✓ Регулювання соціально-побутового забезпечення державних службовців.
- ✓ Регулювання робочого часу та часу відпочинку державного службовця.
- ✓ Підстави та порядок пенсійного забезпечення державних службовців.
- ✓ Поняття службової дисципліни та правові засади її забезпечення.
- ✓ Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
- ✓ Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни.
- ✓ Поняття та зміст дисциплінарної відповідальності службовця.
- ✓ Підстави притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.
- ✓ Поняття, види та порядок застосування дисциплінарних стягнень до службовців.
- ✓ Обставини, що пом'якшують та (або) обтяжують дисциплінарну відповідальність.
- ✓ Система та повноваження суб'єктів, що порушують дисциплінарне провадження та застосовують дисциплінарні стягнення до службовців.
- ✓ Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.
- ✓ Засади матеріальної відповідальності державних службовців.
- ✓ Засади державної служби в апараті органів законодавчої та судової влади.
- ✓ Регулювання проходження служби в органах прокуратури, національної поліції та органах місцевого самоврядування
- ✓ Правові засади дипломатичної служби.
- ✓ Поняття та особливості патронатної служби.

Вміти:

- чітко орієнтуватись в системі адміністративного законодавства, аналізувати нормативно-правові акти та розуміти механізм застосування їх положень, вирішувати колізійні ситуації в законодавстві;
- визначати зв'язок та розмежовувати адміністративні правовідносини із

іншими (кримінальними, кримінальними процесуальними, цивільними, фінансовими, трудовими тощо) з метою правильного застосування положень чинного законодавства;

– вирішувати казуси із застосуванням масиву адміністративного законодавства та узагальнень судової практики.

Форма підсумкового контролю – залік.

– На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS.

<p>Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності, зокрема щодо державної служби, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
---	--

	<p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ державної служби; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.</p> <p>СК2. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.</p> <p>СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.</p> <p>СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК11. Здатність до аналізу та оцінки ризиків що впливають на вчинення адміністративних правопорушень та кримінальних злочинів (проступків).</p>
--	--

Короткий опис змісту навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку» Тема має дати вихідне уявлення щодо предмету і мети дисципліни «Службове право», механізму правового регулювання відносин державної служби в Україні, сформулювати мотивацію її вивчення. Поняття службового права. Службове право як наука і навчальна дисципліна. Предмет та метод службового права. Система службового права. Принципи службового права та особливості їх реалізації. Джерела службового права. Суб'єкти службового права: загальна характеристика. Історичні аспекти становлення та розвитку службового права в Україні.

ТЕМА № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України». Тема має за мету дати уявлення щодо поняття, особливостей та структури відносин у сфері службового права. Особлива увага приділяється дослідженню питань підстав виникнення, зміни та припинення службових відносин правового статусу учасників зазначених відносин. Також на основі синтезу наукових положень й приписів чинного законодавства запропоновано розкрити модель та систему управління державною службою в Україні, визначити її ефективність в умовах сучасних реалій. Доступ до державної служби. Суб'єкти відносин державної служби. Поняття «суб'єкт відносин державної служби» та їх види. Категорії посад державної служби. Національне агентство України з питань державної служби. Правосуб'єктність державних службовців. Особливості виникнення, зміни і припинення правоздатності, дієздатності і деліктоздатності учасників відносин щодо державної служби. Юридичний та фактичний зміст правовідносин державної служби.

ТЕМА № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування». Правовий статус державних службовців та його структура. Права державного службовця. Обов'язки державного службовця. Державні гарантії на державній службі. Поняття і види гарантії на державній службі. Підпорядкування державного службовця та виконання наказу (розпорядження), доручення. Політична неупередженість. Обмеження для державних службовців.

ТЕМА № 4 «Вступ на державну службу. Призначення на посаду державної служби». Мета цієї теми у тому, щоб розкрити порядок та особливості вступу на державну службу та призначення на посади державної служби в Україні та закордоном. Стадії проходження державної служби. Загальні умови вступу на державну службу. Право на державну службу. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу. Вступ на державну службу. Конкурс на зайняття посад державної служби. Оприлюднення інформації про проведення конкурсу. Інформація для участі у конкурсі. Конкурсна комісія. Оформлення та оприлюднення результатів конкурсу. Відкладене право суб'єкта призначення на повторне визначення переможця конкурсу на посаду державної служби. Повторний конкурс. Порядок призначення на посаду державної служби. Контракт про проходження державної служби з особою, яка призначається на посаду державної служби. Обмеження щодо призначення на посаду. Акт про призначення

на посаду. Строкове призначення. Випробування та встановлення відповідності державного службовця займаній посаді. Присяга державного службовця.

ТЕМА № 5 «Службова кар'єра». Мета теми полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти зі специфікою побудови службової кар'єри, ознайомленні із закріпленими рангами державної служби, визначенні порядку проходження державної служби. Поняття службової кар'єри. Проходження державної служби. Ранги державної служби. Просування державного службовця по службі: підстави та особливості реалізації. Переведення державних службовців. Службове відрядження: строки та порядок направлення осіб. Зміна істотних умов державної служби. Оцінювання результатів службової діяльності. Стаж державної служби. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців. Система підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування. Порядок стажування державних службовців. Індивідуальна програма підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.

ТЕМА № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії державних службовців. Робочий час і час відпочинку державних службовців: загальна характеристика». Мета теми полягає в ознайомленні з соціальним статусом державних службовців, визначенні його складових елементів та з'ясуванні умов реалізації. Окрема увага приділяється розгляду правового регулювання робочого часу та часу відпочинку державних службовців. Оплата праці державних службовців. Надбавки, доплати, премії та компенсації. Заохочення державних службовців. Соціально-побутове забезпечення державних службовців. Робочий час і час відпочинку державного службовця. Щорічні відпустки державних службовців: види та особливості надання. Відкликання державних службовців із щорічних відпусток. Порядок відшкодування непередбачуваних витрат державних службовців у зв'язку з їх відкликанням із щорічної основної або додаткової відпустки. Пенсійне забезпечення державних службовців.

ТЕМА № 7 «Відповідальність державних службовців». Мета теми полягає в ознайомленні з підставами, умовами застосування відповідальності до державних службовців, а також видами відповідальності, яка може застосовуватись до державних службовців. Службова дисципліна: поняття та ознаки. Забезпечення службової дисципліни. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни. Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни. Дисциплінарна відповідальність державного службовця. Підстави для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок: поняття та класифікація. Види дисциплінарних стягнень та загальні умови їх застосування. Обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність. Суб'єкти, уповноважені порушувати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення. Дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ та її повноваження. Дисциплінарне провадження та порядок його здійснення. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків. Дисциплінарна справа. Гарантії прав державних службовців

під час застосування дисциплінарного стягнення. Пояснення державного службовця. Право на ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження. Оскарження рішення про накладення дисциплінарного стягнення. Зняття дисциплінарного стягнення. Матеріальна відповідальність державних службовців: умови застосування. Обов'язок відшкодування шкоди. Порядок відшкодування шкоди. Захист прав державних службовців. Службові спори.

ТЕМА № 8 «Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Патронатна служба». Мета теми полягає в ознайомленні з особливостями проходження державної влади в деяких державних органах, а також у розкритті основних положень щодо правового регулювання патронатної служби. Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Державна служба в апараті органів законодавчої та судової влади. Правове та організаційне забезпечення державної служби в Апараті Верховної Ради України. Правовий статус державних службовців в Апараті Верховної Ради України. Проходження державної служби в Апараті Верховної Ради України. Правове та організаційне забезпечення державної служби в апараті органів судової влади. Види і правовий статус державних службовців в апараті органів судової влади. Правовий статус помічника судді. Проходження державної служби в апараті органів судової влади. Особливості проходження державної служби в органах виконавчої влади. Загальна характеристика державної служби в органах виконавчої влади. Державна служба в Національній поліції. Поняття та принципи служби в Національній поліції. Правові та організаційні засади служби в Національній поліції. Проходження служби в Національній поліції. Дисциплінарна відповідальність поліцейських. Дипломатична служба. Поняття та принципи дипломатичної служби. Правове та організаційне забезпечення дипломатичної служби. Проходження дипломатичної служби. Дисциплінарна відповідальність працівників дипломатичної служби. Військова служба як державна служба особливого характеру. Поняття, принципи та види військової служби. Правове та організаційне забезпечення військової служби. Проходження військової служби. Альтернативна (невійськова) служба, порядок її проходження. Дисциплінарна відповідальність військовослужбовців. Організаційно-правові засади служби в органах Служби безпеки України. Склад кадрів Служби безпеки України. Проходження військової служби в органах Служби безпеки України. Служба в органах прокуратури. Загальна характеристика служби в органах прокуратури. Правове та організаційне забезпечення служби в органах прокуратури. Проходження служби в органах прокуратури. Дисциплінарна відповідальність прокурорів. Служба в органах місцевого самоврядування. Поняття, ознаки та принципи служби в органах місцевого самоврядування. Правове та організаційне забезпечення служби в органах місцевого самоврядування. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування. Проходження служби в органах місцевого самоврядування. Патронатна служба: поняття, умови призначення та зарахування. Види посад патронатної служби. Трудові відносини з працівником патронатної служби.

Тема № 9 «Службова етика». Тема присвячена дослідженню вивченню того, що являє собою службова етика і яке її місце у службових відносинах. Формуванню у слухачів стійкого та ґрунтовного переконання у необхідності дотримуватися службової етики під час проходження публічної служби. Висвітленню професійно-етичних обов'язків державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування. З'ясуванню поняття доброчесності як складової службової етики. Аналізу законодавчих вимог щодо використання службового становища, ресурсів та інформації

Тема № 10 «Припинення публічної служби». Тема присвячена вивченню загальнотеоретичних та законодавчих засад припинення службових відносин. Розгляду підстав і порядку припинення державної служби. Та служби в органах місцевого самоврядування.

Тема № 11 «Управління державною службою». Тема передбачає вивчення теоретичних та практичних питань управління державною службою. Система управління державною службою. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби. Комісія з питань вищого корпусу державної служби. Повноваження Комісії з питань вищого корпусу державної служби. Організація роботи Комісії з питань вищого корпусу державної служби. Керівник державної служби в державному органі. Служба управління персоналом державного органу.

Тема № 12 «Службові спори». Метою теми є навчити здобувачів вищої освіти виявляти службові конфлікти та розуміти їх причини. Розрізняти види службових спорів. Знати форми вирішення службових спорів. Розуміти сутність та законодавчі засади процедур вирішення службових спорів у судовому та позасудовому порядку.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	Вид контролю
Тема № 1 «Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»	9	2		2		5	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості	9	2		2		5	

відносин у сфері службового права України».							
Тема № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»	10	2		2		6	
Тема № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування. Призначення на посаду публічної служби ».	10	2		2		6	
Тема № 5 «Службова кар'єра».	10	2		2		6	
Тема № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».	11	2		3		6	
Тема № 7 «Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування».	10	2		2		6	
Тема № 8 «Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Патронатна служба».	11	2		3		6	
Тема № 9 «Службова етика»	10	2		2		6	
Тема № 10 «Припинення державної служби та служби в органах місцевого самоврядування».	10	2		2		6	
Тема № 11 «Управління державною службою»	10	2		2		6	
Тема № 12 «Службові спори»	10	2		2		6	
Всього за 1 семестр	120	24		26		70	

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					
	Всього	з них:				
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота
						Вид контролю

Тема № 1 «Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»		2	2			9	залік
Тема № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України».						9	
Тема № 3 Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування		2	2			9	
Тема № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування. Призначення на посаду публічної служби».		2				9	
Тема № 5 «Службова кар'єра».						9	
Тема № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії публічних службовців. Робочий час і час відпочинку публічних службовців».						9	
Тема № 7 «Відповідальність публічних службовців».						9	
Тема № 8 «Особливості проходження публічної служби в окремих державних органах. Патронатна служба».						9	
Тема № 9 «Службова етика»						9	
Тема № 10 «Припинення публічної служби».						9	
Тема № 11 «Управління державною службою»						10	
Тема № 12 «Службові спори»						10	
Всього за 1 семестр	120	6	4			110	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
ТЕМА № 1 «Службове право України: сучасний стан та перспективи розвитку»			
	Підготувати відповіді на запитання: 1. Поняття та ознаки публічної служби 2. Службове право: поняття, ознаки, предмет та метод. 3. Службове право як наука та навчальна дисципліна. 4. Структура та джерела службового права.		НПА: 1-2, 11 Основна: 1-2, 9 Допоміжна: 1-2, 5-6

		Теми для рефератів і доповідей: 1. Історико-правові засади становлення та розвитку службового права. 2. Сутність та види основних принципів службового права. .	
		ТЕМА № 2 «Поняття, структура та особливості відносин у сфері службового права України».	
		Підготувати відповіді на запитання: 1. Поняття, ознаки та структура службових правовідносин. 2. Підстави та порядок виникнення, зміни і припинення службових правовідносин. 3. Співвідношення службових правовідносин із суміжними видами правовідносин. Теми для рефератів і доповідей: 1. Сутність та місце службових правовідносин у системі публічного управління. 2. Проблеми розмежування службових і трудових правовідносин	НПА: 1-2, 11 Основна: 1-2, 9, 17, 19 Допоміжна: 1-2, 4-6
		ТЕМА № 3 «Правовий статус державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування»	
		Підготувати відповіді на запитання: 1. Поняття, ознаки та зміст правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування. 2. Структура правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування. 3. Підстави та порядок набуття правового статусу державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування. Теми для рефератів і доповідей: 1. Правовий статус працівника поліції. 2. Правовий статус сільського, селищного, міського голови.	НПА: 1-2, 11 Основна: 1-2, 4, 6, 8-9, 17 Допоміжна: 1-2, 4-6

			ТЕМА № 4 «Вступ на державну службу та службу в органи місцевого самоврядування».	
			Підготувати відповіді на запитання: 1. Поняття та специфіка державної служби 2. Поняття та особливості служби в органах місцевого самоврядування. 3. Умови, підстави та порядок прийняття на державну службу. Обмеження пов'язані із державною службою. 4. Підстави та порядок прийняття на службу в органи місцевого самоврядування. 5. Сутність та порядок проведення конкурсу на заняття посад державної служби та посад в органах місцевого самоврядування.	НПА: 1-3, 5-7, 11 Основна: 1-2, 4, 6, 8-9, 17, 20 Допоміжна: 1-2, 5-6
			ТЕМА № 5 «Службова кар'єра»	
			Підготувати відповіді на запитання: Поняття службової кар'єри. 2. Ранги державних службовців. Просування державного службовця по службі: підстави та особливості реалізації. Переведення державних службовців. 3. Службове відрядження: строки та порядок направлення осіб. 4. Зміна істотних умов державної служби 5. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування 6. Атестація посадових осіб місцевого самоврядування Теми для рефератів і доповідей: Сутність та порядок оцінювання ефективності службової діяльності. Поняття, значення та зміст правила внутрішнього службового розпорядку державного органу. Сутність та правове регулювання граничного віку перебування на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування.	НПА: 1-3, 10-11 Основна: 1-2, 4, 6, 8-9, 12, 17, 20-21 Допоміжна: 1-2, 5-6

			ТЕМА № 6 «Оплата праці, заохочення і соціальні гарантії державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Робочий час і час відпочинку службовців»	
			Підготувати відповіді на запитання: Оплата праці державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: державні гарантії, схема посадових окладів Надбавки, доплати, премії та компенсації. Заохочення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Соціально-побутове забезпечення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Тривалість робочого часу та час відпочинку державних службовців Підстави та порядок надання відпусток державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування. Теми для рефератів та доповідей: 1. Законодавчі засади структури та умов оплати праці державних службовців в Україні 2. Проблеми законодавчого регулювання заохочення посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.	НПА: 1-3, 11 Основна: 1-2, 4, 6, 8-9, 12, 17, 20-21 Допоміжна: 1-2, 5-6
			ТЕМА № 7 «Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування»	
			Підготувати відповіді на запитання: . Службова дисципліна: поняття та ознаки 2. Поняття та види відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування 3. Підстави притягнення державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування до юридичної відповідальності. 4. Порядок притягнення державних	НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9

		<p>службовців та посадових осіб місцевого самоврядування до юридичної відповідальності.</p> <p>Теми для рефератів і доповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види дисциплінарних стягнень державних службовців. 2. Обов'язки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення службової дисципліни. 	
		<p>ТЕМА № 8 «Особливості проходження державної служби в окремих державних органах. Патронатна служба»</p>	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проходження служби в органах Національної поліції: 2. Проходження служби в органах прокуратури. 3. Служба в судових органах. 4. Дипломатична служба. <p>Теми для рефератів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Законодавчі засади проходження служби у податкових та митних органах. 2 Служба в органах Служби безпеки України 	<p>НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9</p>
		<p>ТЕМА № 9 «Службова етика»</p>	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, значення та законодавчі засади службової етики 2. Загальні професійно-етичні обов'язки державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування 3. Поняття та зміст доброчесності як складової службової етики. 4. Вимоги щодо використання службового становища, ресурсів та інформації <p>Теми для рефератів та доповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професійна етика та професійна поведінка прокурорів: сутність та законодавче регулювання. 2. Морально-етичні принципи професійної діяльності працівників державних органів. 	<p>НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9</p>

		3. Етика професійної поведінки посадових осіб органів місцевого самоврядування.	
		ТЕМА 10 «Припинення державної служби та служби в органах місцевого самоврядування»	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави та порядок припинення державної служби. 2. Передача справ і майна 3. Підстави та порядок припинення служби в органах місцевого самоврядування. <p>Теми для рефератів та доповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок та специфіка припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення 2. Порядок припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження 	<p>НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9</p>
		ТЕМА № 11 «Управління державною службою»	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та структура системи управління державною службою. 2. Правовий статус центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби. 3. Роль та повноваження Комісії з питань вищого корпусу державної служби 4. Правовий статус Керівника державної служби в державному органі <p>Теми для рефератів та доповідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Служба управління персоналом державного органу: призначення та повноваження. 2. Вимоги щодо організації роботи Комісії з питань вищого корпусу державної служби 	<p>НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9</p>

		ТЕМА № 12 «Службові спори»	
		<p>Підготувати відповіді на запитання: Поняття службового спору та службового конфлікту. Види службових спорів Форми та порядок вирішення службових спорів.</p> <p>Теми для рефератів та доповідей: 1. Адміністративне судочинство як один із ключових інструментів захисту професійних прав і законних інтересів державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. 2. Позасудове врегулювання службових конфліктів.</p>	НПА: 1-11 Основна: 1-22 Допоміжна: 1-9

Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про державну службу: закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#n6>
3. Про затвердження Порядку укладення контрактів про проходження державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 17 черв. 2020 р. № 494. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/494-2020-%D0%BF#Text>
4. Положення про Національне агентство України з питань державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 1 жовт. 2014 р. № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#n8>
5. Деякі питання призначення на посади державної служби на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: пост. Кабінету Міністрів України від 22 квіт. 2020 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/290-2020-%D0%BF#Text>
6. Порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 25 берез. 2016 р. № 246 (в редакц. пост. Кабінету Міністрів України від 18 серп. 2017 р. № 648. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/246-2016-%D0%BF#n10>
7. Про затвердження Умов оплати праці членів Комісії з питань вищого корпусу державної служби: пост. Кабінету Міністрів України від 24 груд. 2019 р. № 1169. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1169-2019-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Порядку делегування окремих повноважень керівника

державної служби в центральному органі виконавчої влади: пост. Кабінету Міністрів України від 11 груд. 2019 р. № 1041. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1041-2019-%D0%BF#Text>

9. Про затвердження Порядку здійснення дисциплінарного провадження: пост. Кабінету Міністрів України від 4 груд. 2019 р. № 1039. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-2019-%D0%BF#Text>

10. Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад: пост. Кабінету Міністрів України від 6 лют. 2019 р. № 106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2019-%D0%BF#Text>

11. Про службу в органах місцевого самоврядування: закон України 7 червня 2001 року № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Основна література:

1. Біла-Тіунова Л.Р. Службове право України : підручник / Л.Р. Біла-Тіунова, О.М. Стець . - Одеса: Фенікс, 2022. -360 с. - Режим доступу : <https://doi.org/10.32837/11300.19888>.

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / Ред. кол.: К.О. Ващенко, І.Б. Коліушко, В.П. Тимошук, В.А. Дерещ (відп. ред.). – К.: ФОП Москаленко О.М., 2017. – 796 с.

3. Дисциплінарно-деліктне право: навч. посіб. / Т. С. Аніщенко, Ю. А. Берлач, Д. С. Бондаренко та ін.; за ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова; Запоріж. нац. ун-т. Київ: ІнЮре, 2016. 464 с

4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

5. Шумило М. М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців. Київ : Ніка-Центр, 2010. 272 с.

6. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків : Право, 2005. 304 с.

7. Коваленко В. В. Основи державного управління: монографія. Харків : ТД "Золота миля", 2009. 320 с.

8. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України: Академічний курс: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.

9. Державна служба в Україні: теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства: [монографія] / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Бачеріков та ін.; за заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 438 с.

10. Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т. Є. Кагановська. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 360 с.

11. І. В. Бригадир, І. В. Панова. Підготовка поліцейських в умовах

реформування системи МВС України: зб. наук. пр.–Харків: ХНУВС, 2019.–С. 28-32. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7f69875c-c427-4ce9-acf3-842e58b16309/content>

12. Іванов А. О. Напрями вдосконалення правових засад службової кар'єри державних службовців / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. III наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 208 с. (с.117-120)

13. Іванов, А. О. (2021) «Актуальні питання стимулювання праці державних службовців», *Право і безпека*, 82(3), с. 136-143. doi: 10.32631/pb.2021.3.15.

14. Іванов А. О., Скрипка С. С. Правовий режим воєнного стану / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. III наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 11 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Вінниця : ХНУВС, 2023. – 208 с. (с.200-202)

15. Актуальні питання превентивної діяльності поліції України / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Ф-т № 6, Каф. правоох. діяльності та поліцейстики, Наук. парк «Наука та безпека». - Харків, 2022. - 320 с.

16. До питання участі Національної поліції у правовому вихованні населення / Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 квіт. 2021 р.), Харків. нац. ун-т внут. справ. – Харків : ХНУВС, -с.142-145.

17. Діденко, О. М. Загальна теорія публічної служби в Україні / Олена Миколаївна Діденко // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану : тези доп. Всеук. наук.-практ. конф. (м. Харків, 22 черв. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». – Харків : ХНУВС, 2022. – С. 115-117.

18. Марков, В. В. До проблеми визначення службової дисципліни працівників ОВС / В. В. Марков // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 1 (60). – С. 235-241.

19. Безкоровайний, Б. О. Динаміка трудових правовідносин державних службовців : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Безкоровайний Богдан Олександрович; НАН України, Ін-т держави і права імені В. М. Корецького. - Київ, 2014. - 17 с.

20. Терницький, С. М. До проблеми визначення сутності поняття «принципи проведення конкурсу на державну службу» / С. М. Терницький // Прикарпатський юридичний вісник. – 2019. – Вип. 4 (29), т. 2. – С. 45-48. - DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4\(29\).432](https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4(29).432).

21. Лисицька, Т. Г. Поняття і сутність переведень та переміщень державних службовців / Тетяна Геннадіївна Лисицька // Право і безпека. - 2020. - № 3 (78). - С. 121-126. - DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.3.16>.

22. Державна прикордонна служба України. - Вінниця : ТОВ "Консоль", 2021. - 98 с.

Додаткова література:

1. Службове право України : словник термінів / за заг. ред. Т.О. Коломoeць, В.К. Колпакова. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 340 с.
2. Коломoeць Т.О. Службове право – це самостійна галузь права чи елемент системи адміністративного права. Кн. 2 / відпов. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : ООО «Оберіг», 2018. С. 131–139.
3. Петришин О.В. Статус службової особи: природа, структура, спеціалізація. Київ: УНКВО, 1990. 76 с.
4. Венедиктов В. С. Організаційно-правові засади сучасної державної служби України: наук.-практ. посіб. / В. С. Венедиктов, М. І. Іншин, О. М. Ключев. Харків : Нац. ун-т внутр. справ, 2004. 172 с.
5. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС. Нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Боссарт, К. Деммке. Київ: Міленіум, 2004. 126 с.
6. Стельмашук Співвідношення понять "публічна служба" та "державна служба». Збірник наукових праць НАДУ при Президентів України. 2009. 1. С. 48-57.
7. Щокін Р. Г., Ковальчук А. Ю., Костенко І. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник / за заг. ред. М. Н. Курка. Київ: ДП Вид. дім «Персонал», 2015. 148 с.
8. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.
9. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / М. Канавець (кер. авт. кол.), Ю. Лихач, С. Іголкін та ін.; за заг. ред. К. Ващенко. Київ: Центр адаптації державної служби до стандартів Європ. Союзу, 2017. 68 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Пошукова система Google Академія (Google Scholar) - <http://scholar.google.com>
2. Сайт «Brain Maps» - <http://brain-maps.org/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. <http://www.rada.kiev.ua/> – Верховна Рада України
5. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України
6. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
7. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
8. www.vasu.gov.ua – Вищий адміністративний суд України.
9. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.

Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Історико-правові умови виникнення публічної служби.
2. Поняття та ознаки «державної служби».

3. Поняття служби в органах місцевого самоврядування.
4. Завдання та функції «державної служби».
5. Сутність та особливості державної служби як соціального інституту.
6. Службова етика: поняття та зміст.
7. Поняття та ознаки публічної служби.
8. Види державної служби. Ознаки, відмінності, функціональна специфіка.
9. Патронатна служба та її особливості.
10. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.
11. Муніципальна служба та її специфіка.
12. Поняття і значення принципів державної служби.
13. Система і види принципів державної служби.
14. Обмеження пов'язані із проходженням державної служби.
15. Поняття та структура правового статусу державного службовця.
16. Поняття та структура правового статусу посадової особи місцевого самоврядування.
17. Поняття та види правових джерел державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.
18. Оцінювання ефективності службової діяльності.
19. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців
20. Законодавчі засади атестація посадових осіб місцевого самоврядування
21. Публічний звіт керівника органу виконавчої влади.
22. Поняття, мета, завдання та принципи управління державною службою.
23. Формування кадрового резерву служби в органах місцевого самоврядування
24. Мета, функції та повноваження Головного управління державної служби України.
25. Управління державною службою на рівні органу влади.
26. Професійні спілки на державній службі, мета створення та функціонування.
27. Класифікація посад в органах місцевого самоврядування
28. Спеціальна перевірка спеціальної перевірки щодо осіб, які претендують на заміщення посад державної служби.
29. Стаж державної служби
30. Категорії та ранги державної служби.
31. Дисциплінарна відповідальність державних службовців.
32. Поняття та ознаки юридичної відповідальності службовців.
33. Співвідношення службових правовідносин із суміжними групами правовідносин.
34. Робочий час державних службовців.
35. Час відпочинку державних службовців
36. Загальні обов'язки державних службовців.
37. Поняття та структура заробітної плати державного службовця та посадової особи місцевого самоврядування.
38. Службове відрядження.
39. Заохочення державних службовців: поняття, значення та види.

40. Дисциплінарні стягнення, що застосовуються до службовців.
41. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
42. Соціально-побутове забезпечення державних службовців.
43. Обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність
44. Значення та порядок проведення конкурсу на зайняття посад державної служби
45. Порядок призначення на посаду державної служби
46. Службова кар'єра
47. Підпорядкування державного службовця та виконання наказу (розпорядження), доручення.
48. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків
49. Політична неупередженість
50. Особливості призначення на посади службовців патронатної служби.
51. Суб'єкти, уповноважені порушувати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення
52. Законодавчі засади переведення державних службовців
53. Модель контрактної системи найму державного службовця.
54. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.
55. Припинення службових відносин: підстави та порядок.
56. Відставка державного службовця, її підстави та порядок прийняття.
57. Індивідуальна програма підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.
58. Зняття дисциплінарного стягнення
59. Припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження
60. Припинення державної служби у зв'язку з обставинами, що склалися незалежно від волі сторін
61. Припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення
62. Форми та порядок вирішення службових спорів.
63. Прийняття на службу в органи місцевого самоврядування
64. Роль та повноваження Комісії з питань вищого корпусу державної служби.
65. Поняття службового спору